

EDISTÄÄKÖ TEKNOLOGIA OPPIMISTA?

Professori Leena Krokfors

Käyttätymistieteellinen tiedekunta, Opettajankoulutuslaitos

Suomalaiskoulujen tietotekninen varustelutaso on Euroopan kärkeä, mutta uuden opetus-tekniikan käyttö ei vastaa näihin teknisiin mahdollisuuksiin. Kustantajien verkkomateriaalin sisällöntuotanto laahaa perässä eivätkä opettajat itse ehdi tuottaa materiaalia verkkoon. Miten meidän tulisi suhtautua uuteen opustekniikkaan? Edistääkö se oppimista? Näihin OECD:n tilastoimiin tietoihin perustuen voidaan sanoa, että ei välttämättä. Koulun tulee olla avoimesti osa kehittyvää yhteiskuntaa, mutta pelkkä tekninen laitehan ei avaa koulun ovia sen enempää verkkoon kuin fyysiseen lähiympäristöön.

Ihminen oppii kaiken aikaa. Tutkijat ovatkin todenneet, että jopa oppivelvollisuusiässä olevan lapsen tai nuoren koulussa tapahtuvan oppimisen osuus kaikesta oppimisesta on vain n. 20 -30 % (Banks & al., 2007). Kouluoppimisen ja arkioppimisen välistä suhdetta on tarkasteltava kriittisesti ja tärkeää onkin tunnistaa, miten lapset oppivat. Juuri näissä eri ympäristöissä tapahtuvan oppimisen tavoissa näyttäisi olevan varsin suuri ero. Lapset käyttävät teknologiaa, sähköisiä välineitä, alustoja ja ympäristöjä arkielämässään huomattavasti enemmän kuin koulussa.

Perinteisesti koulun oppimisympäristö on määritelty fyysisistä, psyykkisistä ja sosiaalisista tekijöistä koostuvaksi ympäristöksi (Oph, 2004). Vähitellen myös erilaiset oppimisalustat ja ohjelmat on hyväksytty virtuaalisiksi oppimisympäristöiksi ja psyykkisen sijaan on alettu puhua hieman laajemmin mentaaleista oppimisympäristöistä. Luokituksia ja laajennuksia ilmaantuu - määritelmät eivät kuitenkaan ole itsetarkoitus vaan tärkeää on sen ymmärtäminen, että ympäristö muuttaa oppimista ja sen laatua. Siksi koulujenkin oppimisympäristöjen tulee monipuolistua.

Tarvitaan uutta oppimisympäristöajattelua, jossa teknologialla on oma osansa laajemmassa pedagogisessa viitekehyksessä. Uusissa ympäristöissä tapahtuvan oppimisen pedagogiikkaa tulee kehittää. Tällainen osallistava pedagogiikka vaatii myös opetus-suunnitelmalta uudenlaista teoreettista perustaa, joustavampaa muotoa ja sisältöä aiempaan opetussuunnitelma-ajateluun verrattuna. Elämää varten tapahtuva oppiminen vaatii kognitiivisten tietojen ja taitojen lisäksi vahvan emotionaalisen ja sosiaalisen sidoksen ympäröivään maailmaan. Kun tietovarannot ovat kaikille ”auki” 24/7 voidaan syystä todeta, että tiedon omistajuus on demokratisoitunut. Opettajan rooli oppimisen edistäjänä on kuitenkin entistä tärkeämpi. Tulevaisuudessa opettaja on yhä useammin moniammatill-

sen yhteistyön pedagoginen johtaja. Hän on se asiantuntija, joka luo toimijaverkostoja, kiinnittää opiskelun sisällöt opetussuunnitelmaan ja opetussuunnitelman avautuvien ympäristöjen tarjoamiin mahdollisuuksiin.

Kun puhutaan tulevaisuuden oppimisen ympäristöistä, virtuaaleista internetin tarjoamista mahdollisuuksista osana näitä, eettisiä kysymyksiä ei voida ohittaa. Opettajan tehtävä on huolehtia lasten ja nuorten turvallisuudesta sekä mitä suurimmassa määrin kehittää heidän taitojaan tunnistaa oikea väärästä, oleellinen epäoleellisesta sekä hyvä huonosta. Oppilaat oppivat toisiltaan tärkeänä kokemiaan asioita. Opettajan ei avautuvien tietovarantojen aikana tarvitse enää tietää ”kaikkea”.

LÄHTEET

Banks, J., Au, K. H., Ball, A. F., Bell, P., Gordon, E. W., Gutiérrez, K., D., Heath, S., B., Lee, C. D., Lee, Y., Mahiri, J., Nasir, N. S., Valdes, G., Zhou, M. (2006). Learning in and out of school in diverse environments - life-long, life-wide, life-deep. The LIFE Center, University of Washington, Stanford University, SRI International Center for Multicultural Education, University of Washington, Seattle.

Peruskoulun opetussuunnitelma perusteet 20004. Opetushallitus.